

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
I biva enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročn. ne se uprava
ve ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
suzne številke po 6 stotink (3 nvč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Kaj hoče dr. Körber?

Kaj hoče dr. Körber? Mi sodimo, da on sam ne bi vedel točno in konkretno odgovoriti na to vprašanje; in v tem je tudi jedna od velikih potežkoč situacije. Ali naj skliče parlament, ali naj razpusti istega — to ni nikako programatično vprašanje. In vendar se, rekli bi, okoli tega vprašanja po velike delu suče umno delovanje dra. Körberja. Drugo veliko vprašanje je za njega, da se omogočijo redne razprave v parlamentu in redna glasovanja. No, ni to ne more biti program vlade. Dr. Körber imenuje to: vspostavljen rednega parlamentarnega delovanja in parlamentarizma, ali — kakor pravijo — rednih parlamentarnih odnošajev; dr. Körber pa ne uvidja, da s tem ne bi bil parlamentarizem vspostavljen niti od daleč, kakor bi se razmere niti od daleč ne sanirale.

Že okolnost sama, da je on na čelu vlade, ni v soglasju z zdravimi parlamentarnimi načeli, da ne rečemo, da je to žaljenje rečenih načel. Naj je že on izven strank ali nad strankami, to je v parlamentarnem življenju — neparlamentarno! Ako se nagiblje — in zdi se, da je tako — k nemški levici, ki je, hočeš nočeš, še vedno manjšina, je to zopet neparlamentarno.

Nemci so vodili obstrukcijo radi jezikovnik naredb grofa Badenija, osobito zato, ker so one naredbe vsaj deloma uvajale na Češkem češki jezik kakor notranji uradni jezik. Čehi vodijo obstrukcijo radi tega, ker so bile Badenijeve naredbe odpravljene; pripravljene pa so odnehati od obstrukcije, čim bo zadovoljeno zahtevam njihovim gledé uradnega jezika. Da bi Čehi dovel do tega, da odnehajo od obstrukcije in da bi ugledil za preke, je dr. Körber predložil načrt zakona za urejenje jezikovnih razmer. Kaj se je dogodilo? Ta načrt je še bolj ogorčil Čeha; a tudi površnemu motrileu razmer je bilo jasno, da bo to efekt Körberjevega načrta.

Kako, da dr. Körber ni predvidel tega? Ako ni predvidel tega, pomenja to, da se ni nglobil v duh čeških zahtev. Ako pa je predvidel to, zakaj je prišel s svojim načrtom? V enem in drugem slučaju je bilo jasno kakor solnce, da dr. Körber ni dorasel situaciji niti v toliko, da bi dosegel vsaj navidezno funkcioniranje parlamentarnega stroja v tistem tesnem zmislu, kakor on umeje parlamentarizem.

Dr. Körber je presajeno steblo. On je brez dvoma izvrsten birokrat. On ima, kakor

pravno, vse mogoče sposobnosti za delo v kakršni uradu, da rešava spise, z jedno besedo birokratizira! Ali od birokrata do državnika je dolga pot. Pogoji, ki se zahtevajo od birokrata, niso isti, ki se zahtevajo od državnika. Najbolje birokratske lastnosti morejo biti celó popolnoma negativne, ako je birokrat poklican, da prevzame kako državniško nalogo. Politika se ne vodi ni z juridiškimi teorijami, ni s paragrafi. Od državnika se zahtevajo drugi običaji, drugi nauki, druga praksa, drug pogled, druga elastičnost in gibčnost. Kakor kraljevati še ne pomenja vladati, tako tudi vladati še ne pomenja upravljati. V eventuelnih slučajih in v nekem zmislu more biti dober birokrat tudi dober upravitelj, ali radi tega še ni dober politični človek in dober državnik.

V državah, v katerih so razmere urejene, kjer se javno in ustavno življenje razvija redno, kjer so parlamentarne stranke utrjene in stalne in ima vsaka svoj politični program, ki ne ruši bistva ustave, mogel bi morda tu pa tam zadoščati tudi dober birokrat na čelu vlade. V Avstriji pa, kjer treba rešiti jednega najvažnejših problemov — v Avstriji treba energičnega in veljavnega državnika. Razmere so izredne; zato treba, da je državnik, ki naj jih reši, obdarjen z izrednimi sposobnostmi. V Avstriji pa se že davno hodi samo za mediokritetami, za osebami srednje vrednosti. Pregovor pravi, da se o poštenih ženah najmanje govori. No, države, če tudi so ženskega spola, vendar niso žene. V Avstriji pa je temu nasprotno bil zavladal neki predsodek, da se v svetu mora čim najmanje govoriti o njej. V tem so hoteli videti neki dober znak in simptom. O Avstriji se je smelo najmanje govoriti, ako ni začujala ničesar posebnega, ničesar velikega, ničesar važnega, ničesar vzletnega. Zato so izbirali mediokritete, nesposobne v to, da bi kaj storile. Ali gibanje javnega menenja se je pokazalo močnejše od teh predsodkov.

Javno menenje umeje tisto: Quieta non movere, ali hoče, da se poseže v ono, kar ni mirno, kar se agitira po naravi stvari, kar se giblje in premiče. Ako kje, v Avstriji ne zadoščajo mediokritete. Avstrija zahteva radikalnih reform v vsem zistem: in to ab imis fundamentis. Baden je bil do neke mere državnik, ali samo do neke mere. Thun je imel dobro voljo, da postane. No, kdo bi imenoval za državnike: Gautscha, Claryja, Witekta in druge? Ti ne bi bili dorasli položaju niti v najurejenih razmerah, kamo-li v

današnjih, ki zahtevajo državnika prvega reda. Ako hočejo najti takega državnika, se morajo rešiti predsodka, ki so Nemei izvoljeni narod in da je le mej njimi možno najti pravega človeka. Naj bo, kakor hoče, dr. Körber — in naj so njegove namere še tako poštene in naj je še tako talentiran — ni človek situacije! On ne ve, kaj hoče, a ne ve zato, ker ni državnik! Situacija v Avstriji je podobna gordijskemu vozlu. Ta vozle se ne da razvozljati. Kaj torej? Treba ga presekat! Dr. Körber pa nima ni meča, ni odločnosti, da bi storil to!

Dinko Politeo.

Vprašanje slovenskega bogoslužja.

V »Süden« čitamo: V noveji čas prihajajo iz Rima zopet vesti, glasom katerih je skoro pričakovati ugodnega rešenja vprašanja glagolice. Kakor znano, se odločilni krogi še nedavno temu niso kazali naklonjenih taki rešitvi. Ali od takrat se je zgodilo marsikaj, kar bi bilo moglo imenovane kroge navesti do drugačnega mišljenja, in opravičeno je, da verujemo ugodnim vestem! Najprisrčnejša želja dobrokatoliškega naroda, ki zahteva le svojo pravico in nikakih koncesij ali predpravie, pa res ne sme ostati še nadalje prezirana. Konečno pa bi bilo res nezmislno, da bi to, kar se sme goditi v Rimu, prepovedovali v slovenski domovini. Dne 5. t. m. se je namreč v Rimu, na grobu sv. Cirila, za hrvatske romarje iz Banovine in Dalmacije darovala glagoljska maša. Po maši, katere se je udeležil tudi dubrovniški biskup Marčelić, je imel kanonik Ljepopili hrvatsko propoved, v katere zaključku je pozival vernike, naj na grobu sv. Cirila molijo za glagolice in za versko združenje vseh slovanskih plemen... Upajmo torej, da se tudi v hrvatsko-slovenski domovini staročastljivemu staroslovenskemu cerkvenemu jeziku povrnejo stare pravice, katere bi se mu ne bile smele vzkratiti nikdar! Tudi povzdignjena svečanost na grobu sv. Cirila bo gotovo ugodno delovala v tem važnem vprašanju, ako ni bila že sama posledica temu, da se je stvar zasukala ugodno.

Politični pregled.

TRST, 17. julija 1900.

K položaju. List »Der Süden« priobčuje na uvodnem mestu situacijsko sliko, v kateri oporeka vsem govoricam o oktroiranju poslovnika, o oktroiranju jezikovnih zakonov,

na tri kose, ki so bili z neko temnozeleno tvarino zlepljeni skupaj. Tudi v dotični trgovini je bilo namreč čisto mračno in smo tako kupili — mačka v vreči. No, vkljub tej pogreški je moj lev diven, in ko bi ne vedela, da se mi bodo prijatelji smejali, priznala bi, da sem ga večkrat vroče — poljubila, a tako...

Pa nazaj k izletu. Zadovoljni na izvrstni kupčiji (!) šli smo obedovat v restavrant »La Panada«, ki je menda na najboljem glasu. Pokosili smo, dosti slabo, ter zopet krenili proti kraljevi palači, kjer so nas sedaj, z drugimi tujei, spustili notri.

Po sobah nas je vodil majhen, suh, star strežaj; nekatere sobane so res jako krasne; med slikami je mnogo slavnih originalov — a žal, da nam ni dal dovolj časa, da bi si jih pogledali natančneje. Hitel je iz sobe v sobo: v nobeni se ni pomudil nad 2 minuti. Le mimogredé smo torej videli krasne slike, meblje in ogromna zrela.

Skoro smo bili zopet na Piazza de Leoni, ki veže Markov trg z morjem. Ogledali smo velikega leva, izklesanega iz rudečega mra-

o razpuščenju državnega zbora, o razpisanju volitev na podlagi novega volilnega reda itd. Za bližnji čas bomo glede politike v zaamenju poletnega mirovanja. To stanje da bo trajalo kaka dva meseca in pol. »S tem pa ni rečeno — povdarja »Süden« — da se sedaj nič ne dela. Državni aparat v ožjem zmislu besede ne miruje ni za trenotek; ali kar se godi sedaj, se ne vrši na odru, ampak za odrom in to obstoji v pripravljanju, nabiranju materijala, v poizvedovanju in sličnem. To je, ako smemo tako reči, učenje, to so skušnje za uprizoritev, ki se gotovo ne prične pred drugo polovico meseca septembra. Prav zato, ker gre sedaj za take stvari, so vse govore o delnih ali popolnih krizah v ministerstvu jednostavno nesmiselne in je najbolje je, da se jih ignorira.

Resolucija, ki jo je v nedeljo vsprejel shod nemško-liberalnih zaupnikov, pravi, da Nemei zato ne morejo vsprejeti jezikovnih načrtov Körberjevih, ker isti ne vpoštevajo zahteve Nemecev, da mora nemški notranji jezik ostati nedotaknjen, marveč razširjajo veljavo češkemu jeziku in to brez vsake potrebe! Resolucija ponavlja seveda molitvico, da uprava države in vojske mora biti jednodna, to je nemška, ter da tako zahtevajo tudi gospodarske koristi!

Kar se dostaje potrebe nemškega državnega jezika, smo baš te dni razširno raztolmačili to potrebo in jo zavrnili na nje resnične mere.

Če pa Nemei tako oblastno govoré celó v pokrajini, katere prebivalstvo je po nad 70% — češko, in katere nemstvo, kolikor ga je, je tako temeljito češko-renegatskega in židovskega izvora in bi trebalo le migljaja z mazincem od strani vlade, da to nemstvo pade v svoj nič, potem mora biti pač jasno, da te nemške megalomanije ni možno vogniti, in da jo je treba le — zlomiti in zdrobiti. In to delo bodo avstrijski državniki morali opraviti, ker drugače ne bo miru. Zlomijo pa jo le s tem, da zistem premene tako, da bodo Nemei imeli le toliko moči v državi, kolikor jim gre po njih številu.

Dogodki v Kitaju. Sedaj je težko dvomiti več, da se je v Pekingu že odigrala grozna žaloigra. Iz Londona in iz Pariza, iz Berolina in Petrograda, z Dunaja in Bruselja poročajo, da po najnovejih sporočilih, ki so jih prejele dotične vlade, je izključen vsaki dvom, da od onih 800 Evropejcev, ki so bivali v Pekingu in ki so več dnij prestajali silovite napade, ni več nijednega med živimi. Vsi umrli, odrasli možje, žene in otroci so umrli

morja ob Markovi cerkvi, bronaste konje na pročelju bazilike sv. Marka in druge zanimivosti, katerih ne morem tu vseh naštetiti, ker mi sploh ni namen, da bi opisala Benetke, marveč le svoj izlet tja. Bolj ali manj natančen popis tega bajno lepega mesta je najti v raznih »voditeljih«.

Dež je že davno prenehal in nastalo je krasno popoldne. Nekdo v družbi je pripomnil, da bi gotovo ves dan šel dež, ko bi si ne kupili dežnikov. Z vremenom pa smo seveda bili zadovoljni.

Podali smo se na postajališče parnikov in gondol, na »degl Schiavoni«. Kar so po drugih mestih omnibusi, tramvaji, izvoščeki itd., to so v Benetkah gondole, parniki — omnibusi in lokalni parniki. Konj ali voz je v Benetkah nepoznan; zato tudi je tako lepo in prijetno sprehajati se po benečanskih ulicah in trgih, ker človeku ni treba paziti na vozove ter se jim umikati. Tudi prahu in ropota je seveda manj nego drugod.

Pogočili smo se za ceno ter skupno vzeli gondolo in peljali smo se po kanalu »grande« do železniške postaje.

(Pride še.)

PODLISTEK

Izlet v Benetke.

Prispeli smo zopet na trg sv. Marka. Trg je od vseh strani zaprt s prekrasnimi stavbami: stare in nove »prokuracije« in kraljeva palača. Pročelje trga pa seveda tvori cerkev sv. Marka. V galerijah »prokuracij« s krasnimi stebri se vrsti trgovina za trgovino z divnimi izložbami. V neki taki sem zagledala malega benečanskega leva, izklesanega iz temnozelenega mramorja. Kamenene umetnine so mi od nekdanj najbolj ugajale in sosebno sem že vedno gojila željo, imeti na pisalni mizi umetnega leva.

Zaljubljeno sem se zazrla v izložbo in z globokim, težkim vzdihom odšla za družbo, ki je bila že odšla naprej. Sedaj sem samo le še površno in raztreseno ogledovala druge umetnine in molčala. Po glavi mi je rojil mali, a impozantni lev iz one prodajalne. Mučila sem se z ugibanjem, koliko bi neki stal, in bi-li si res v svojem finančijalnem stauju ne imela upati koraka, da bi si ga kupila:

mučeniške smrti, so poginili pod bodali Kitajcev. Vsa tragika in grozota dogodkov, ki so se vršili na angleškem poslanstvu v Peking, je drastično in dramatično izražena v kratkem sporočilu, kako so se oni zadnji, ki so bili še ostali živi po tolikih bojih, in videči, da je prišla tudi njim zadnja ura, stiskali ramo ob ramo in so združeni pričakovali smrtonosnega sunka. Grozna, pretresljiva slika to, ki jo gleda duševno oko!!

Jedino tolažbo, ki jo čujemo ozirom na te grozne dogodke, daje tajnik nemškega poslanstva v Peking, pl. Goltz, ki je sedaj v Berlinu. Po nekem pismu, ki je došlo iz Pekinga, se nadeja, da vsaj žene niso padle žive v roke onih zverj, marveč da so se poprej — zastupile. (Že s početka, ko je začelo vreti mej Kitajci, da so se žene previdele se strupom.) Kako grozna tolažba! In vendar je tolažba! V tem tiči vsa grozna tragika.

Poročila iz vseh prestolnic evropskih govore o boleštem utisu in o konsternaciji, navstali vsled vesti od skrajnega Vztoka. Vse kriči po maščevanju.

Poročila iz Tienčina se glase, da Kitajci z nezmanjšano silo obstreljujejo mesto in pozicije mednarodnih čet. Kitajci se bore z železno vztrajnostjo in streljajo z gotovim očesom in gotovo roko. Zato so pa zgube mednarodnih čet jako občutne. Tudi častnikov je palo mnogo. Zlasti Rusi trpe velike izgube. V nekem spopadu da je od 800 Rusov ostalo živih le 30. Položaj mednarodnih čet je tem kritičnejši, ker Kitajcem dohajajo vedno nova ojačenja. No, dosedaj so mednarodne čete precej vspešno odbijale napade Kitajcev. Dne 9. t. m. so Japonci vzeli Kitajcem 6 topov.

Tržaške vesti.

Namestnik na počitnicah. Namestnik grof Goëss se je sinoči s svojo soprogo odpeljal na Koroško, kjer ostane več tednov.

Frankfurterski trebuh. Pod tem naslovom nam piše prijatelj: Nedavno sem se sprehajal z nekim tukajšnjim nemškim trgovcem po Acquedottu. Opozoril me je z nekako maliciozno-veselim nasmehom, kako da vsaka tretja skupina sprehajalcev, katero srečava, govori nemški. Pritrdil sem mu, ker nisem mogel tajiti, da je res tako. Potem mi je pripovedoval, kako se pred dvajsetimi leti, ko je on prišel iz »rajha«, ni bilo v vsem Trstu nikjer slišati nemške besede: v nobeni prodajalnici, v nobenem javnem lokalu. Kako drugače je dandanes! Le poglejte tukajšnje nemške šole, je dejal, državne in protestantske. Vse so prenapolnjene z otroci nemške in nenemških narodnosti! Vse hoče znati nemški. — Zopet sem mu moral pritrditi.

Pred 20 leti so bili Nemci v Trstu tih in pohleven življ. Danes se že gibljejo. Njih »korajža« dospe kmalu do vrhunce. Evo, dokaz. Sinoči sem videl v neki tuk. nemški gostilnici mladega moža, ki je imel svoj trebuh obvezan s frankfurterskim pasom, da mu ga ne razžene v obilici zavžito — češko pivo. Kolikor so take demonstracije smešne, toliko so značilne. Ali Italijanom res ugajo taki velikonemški trebuh? Ali jih ne bodejo niti toliko v oči, kolikor slovenski napis na beli cerkveni zastavi?!

Tako plačuje svet! Pišejo nam: Pred časom sem vam poročal, kako je »Delavska zavarovalnica za slučaj nezgod« ustavila vsako podporo nekemu ubogemu delavcu.

Poročal sem vam, da se je predložila pritožba na prizivno sodišče, in sem izrazil upanje, da revež, ki je delal 27 let pri enem in istem gospodarju, ne bo zavržen na svoja stara leta!

Danes vam poročam, da je sodišče na predlog zavarovalnice in na utemeljevanje istega po g. dr. Cimadoriju, ugodilo zavarovalnici.

Komentarja ne smemo pisati, ker se sodnijski ukrepi ne smejo kritikovati, povedati pa smemo, da je Josip Uršič sedaj na cesti, brez kruha in — brez zdravja!

Tako plačuje svet!

Če mogoče! Interpelacija mestnega svetovaleca Zanolla o uslužbenih v družbi tramwaya, je bila zopet jeden tistih bliskov, ki razsvitljajo naše tržaško pozorišče, da vidimo na njem vso gorostanost naših razmer. Torej le, če je »mogoče«, naj bodo uslužbeni rečene družbe Avstrije! Pravilo pa naj bo, da so Italijani iz kraljestva. Človek se kar za glavo prijemlje, ker ne more umeti, kako more kaka država, ako še ni popolnoma bankerotna, trpeti tako krvavo žaljenje; tako zasramovanje brez figovega peresa?!

V Avstriji smo, na avstrijskih tleh živimo, avstrijska država daje milijone za potrebe tržaške in ta Avstrija ima toliko porejto nebeške potrpežljivosti in nje voditelji toliko porejto — zaslepljenosti, da mirno molče, kakor da se ni zgodilo ničesar, ko jim govorje naravnost, predrzno in cinično, da je avstrijski državljani na avstrijskih tleh le toleriran človek in da je tu prostora in kruha zanj le toliko, kolikor mu ga puščajo ptujci!! Le, če je »mogoče«, izjemoma, ako ima dotičnik namreč znano politiško kvaliteto, s kakoršnjo se odlikujejo signori, ono kvaliteto, ki mu jenlje madež — avstrijstva, more in sme vdobiti kruha v družbi tramwaya!!

V Avstriji smo, na avstrijskih tleh smo, a avstrijsko državljanstvo ne daja tu nobene ugodnosti ali prednosti. Kaj se! Avstrijsko državljanstvo te ne priporoča in te še nekako diskvalificira za službovanje v Trstu, to je v istem Trstu, ki je v pesti signorov!! Pa naj še reče kdo, da nismo mi primorski Slovani tesno solidarni z avstrijsko državo, saj dobivamo skupno — pljuske. In držimo mi in ona, če — le mogoče!

Sicer pa se ne smemo čuditi, ako se vladni gospodje delajo tako, kakor da se ni nič zgodilo. In kaj naj rečejo tudi, ko jim pravi zavest, da razmere in signori so prav taki, kakor jih je vzgojil — zistem!!

Mladi mornarji v nevarnosti. Dvojadrenica »Lucia« je včeraj v bližini Kopra rešila štiri dečke v dobi 12 do 13 let, ki so iz svojega, kakor pravijo, posojenega jim čolna klicali na pomoč. Rekli so, da so se hoteli malo peljati na sprehod, a veter da jih je odnesel tako daleč. Na pomorskem uradu jih je izpraševal polic. oficijal Krainer ter spoznal, da ima pred seboj mlade — tatove, ki so imeli že večkrat opraviti z redarstvom. Spremil jih je v ulico Tigor, kjer so jih zasliliši ter potem izročili dotičnim roditeljem.

Poljski čuvaj ranjen. 55-letni poljski čuvaj Ivan Sanein v Šklednju je včeraj jutro na nekem figovem drevesu Lovrenca Saneina našel 20-letnega Frana Tavčarja Ivanovega. Ko je poslednji zapazil čuvaja, je skočil z drevesa ter zbežal čez zid na cesto in domov. A čuvaj ga je spoznal, hitel je za njim ter vprašal njegovega očeta, kje mu je sin. Nastal je prepir, tekoma katerega je prišel iz hiše mladi krivce, pobral s ceste kamen ter začel neusmiljeno udrihati po glavi čuvajevi. Isti se je zgrudil na tla ter obležal nezavesten v svoji krvi. Tako so ga našli sosede, ki so poslali po zdravnika; isti ga je dal prepeljati v bolnišnico. Tavčarja sina so zaprli. — Tako nam poročajo z neke strani, kateri prepuščamo odgovornost za resničnost, pripravljene, da popolnimo ali popravimo poročilo, če bi bilo treba.

Poskušen samomor. Krošnjarica Katarina Nadaja, iz ulice Capitelli št. 20, ki živi ločena od svojega moža ter mora skrbeti za več otrok, je hotela sinoči z obali Pescatori skočiti v morje. Neki redar jo je opazil ter pravočasno preprečil nesrečo. Spravili so jo z vozom na rešilno postajo in odtodi v opazovalnico za umoboine.

O požaru v tovarni tvrdke Fran Mell (lastnika Guida in Hermenegild Mazzoli) v Media poročajo, da so sosedje ob 2. uri popoldne opazili plamen ter občutili dim. Kmalu so bili gasilec na licu mesta. Čuvaj je bil popolnoma zmeden; tekal je skoro nag okrog, ne da bi mogel najti ključe. Gasilec so morali vlomiti lesena vrata. Po napornem delu se jim je posrečilo, da so lokalizirali ogenj, t. j. rešili glavno skladišče, kjer je bila cela kopa eksplozivnih predmetov. Zgorelo je mej drugim 250 q. kadila in 70 q. naftalina. Tudi sosednje hiše so se že užigale. Včeraj se le so pogasili ogenj popolnoma. Škoda znaša 120.000 kron; tovarna je bila zavarovana. Kako je nastal ogenj, to še ni znano.

Najdeno. V ulici Crosada je našel nekdo zlato verižico, ki je sedaj shranjena na redarstvu.

Na policijskem komisarijatu pri sv. Jakobu je shranjen črn dežnik, katerega je voznik Izidar Batič iz sv. Marije Magd. zgornje našel na svojem vozu.

Pod lastni voz je padel včeraj 30-l. voznik Lovrene Koruzič iz ulice Petronio; težko poškodovanega so ga spravili v bolnišnico.

Aretirali so včeraj eigana Ivana Levakviča in Josipa Karija s Katinare, ker leti na nju sum, da sta pri sv. Mariji Magdaleni na progo državne železnice položila kamenja, katero sta bila izdrla iz zida ob železnici.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 372 slu-

čajev boleznj, 383 oseb je proglašeni zdravi, 731 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 121 takih, ki so ponesrečili na delu. V 142 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekoma tedna 9006.20 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 27.0, ob 2. uri popoldne 32.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 766.9 Danes toplomer ob 7. uri zjutraj — C. — Danes plima ob — predp. in ob 0.56 pop.; oseka ob 6.14 predpoldne in ob 7.16 popoldne.

Za Ciril-Methodov dar so doposlali gg.: Perhave I. trgovce v Trstu 3 K, Koželj Anton kurat v Trebčah 3 K, Jošt Fran pekovski mojster 1 K, Ferd. V. Loka Črnikal 3 K 40 st., Sila Fran župe-upravitelj Trst 5 K, Benigar Filipan v Vodnjanu 5 K, Magajna Franja Divača 2 K, Vatovae Jakob 4 K, Kolman Matija trg. 1 K, Saražin Luka 5 K, Jerič Agata 5 K, Hvastja Ivan 1 K, Detela Janko 5 K 20 st., o priliki krsta malega Tončka nabral g. Črne v gostilni gosp. Batiča 1 26 st., zadnja dva dodala po 1 K (v Trstu), Caharija Ivan podjetnik Nabrežina 2 K, Ušaj Ivan vikar v Plavah 1 K, Rehar Peter, trgovce Trst 1 K 20 st.

Skupaj 53 K — st.

Prej izkazanih 366 „ 53 „

Skupaj 419 K 53 st.

Veselia pevskega društva »Slovan« v Padriču, ki je bila naznanjena za minolo nedeljo dne 15. julija t. l., a se ni vršila vsled nenadne ničeve odpovedi Sv. Ivsanske godbe, bo prihodnjo nedeljo dne 22. julija 1900. z istim vspešdom: svirala pa bo godba g. Majeena.

Cirilov-Methodov dar ženski podružnici. Gdč. Tončka iz Trebče je darovala 1 K 52 st. Hvala jej!

Občni zbor »Kmetijske družbe« se v nedeljo 15. t. m. ni vršil radi nesklepčnosti. Isti se bode vršil 29. t. m. po istem dnevnem redu.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Dekani nam pišejo dne 14. julija: Veselico, ki jo je priredilo naše pevsko-bralno društvo se je pač mnogo omenjalo, ali zastoj sem pričakoval, da bi jo kdo tudi — opisal. Ker se pa nikdo spretneji noče oglasiti, naj mi cenjeni čitatelji oprostite, da jaz storim to. Veselica se je vršila natančno po »vspešdom«. — Po I. točki je stopil pred zbrano občinstvo predsednik tukajšnega pevskega društva, ki je v svojem nagovoru posebno naglašal, da naj slovenska mladina vendar enkrat opusti ostudne italijanske pesni, ki ne le, da ne blažje mladih sre, pač pa jih moralno kvarijo. Slednjč je pozivljal zbrano občinstvo, naj Njegovemu Veličanstvu zakliče trikratno »živio!« — Zaporredoma po »vspešdom« nastopala so vsa društva z zadovoljnim vspešdom. Pevsko-bralno društvo »Slava« od sv. Marije Magd. Spodnje, — kako je to izvršilo svojo nalogo — no, o tem pač ni treba pisati, saj je pač vsakomur znano, da so ti pevci izvežbani. Posebno nam je ugajal bas-solo. Med drugimi društvi smemo dati prvenstvo domačemu mešanemu zboru, ki je, dasi še-le prvokrat, vendar z vso hvalo zvršil svojo nalogo; samo alt bi naj bil nekoliko šibkeji, basovi pa nekaj bolj močni. Nastop domačih pevk je ugajal posebno zato, ker so bila dekleta oblečena v domači narodni noši. Zato pa je bil med domačimi pevkami in onim iz Pobegov društva »Ilirija«, uprav kričeč kontrast. Le to, kar je domače, to je lepo, in ako nočemo svojih sovražnikov, Italijanov, nikjer posnemati, jih tudi v obleki ne smemo posnemati. To smo omenili le tako mimogred. — Društvo »Ilirija« sme biti s svojim zborom popolnoma zadovoljno; pripomnili bi le to, da tudi če so pevke že precej izvežbane, vendar se ne smejo na svoje znanje preveč zanašati. To smo mogli opaziti, da so se ravno pevke preveč zanesle na svoje izvežbanje, češ, ni treba toliko paziti. Zato se je pa pripetilo, da je alt v obeh točkah precej padel. Gosp. pevovodji bi pa rekli, da zbori, kakor so »Biseri«, niso še za naša mlada pevska društva. Različnim prehodom naši zbori še niso kos. Tudi sopran-soli naj bi za sedaj še odpadli. Pojmo lahko in domače in potem vedno težje. — Uprav čudili smo se pa, kako da je mogel pevski zbor društva »Svobode« tako dobro izvršiti svojo nalogo, saj je vendar še le pričel. — Ravno tako smemo pohvaliti zbora iz Marezig in iz Plavij. — Sploh pa naj si vsi pevci in pevkine zapomnijo, kakor nekako glavno pravilo, da ne začno nikdar

nobene pesni z močnim forte, ampak polagoma in dalje, kadar povzdigujejo glasove od nižjega do višjega, jih morajo krepko povzdiguovati, med tem pa padati polagoma, bolje, da nekako »nazaj drže«, nego pa da bi z glasovi brez vse skrbi padali. Tako ne bode strahu, da padejo na koncu pesni skoraj za več nego pol glasu. — Moje menenje je tudi, da bi bilo dobro, da bi se pevci učili sem pa tje tudi vsaj nekoliko teorije, vsaj nekoliko, in šlo bi bolje! — Peti moramo tako, da tudi sree čuti, dokler pa v sreui ni pravega občutka, tudi glas ne bo lep. —

Našo prvo veselico smo torej zvršili s popolnim vspešdom, tudi če je okraj. glavarstvo prepovedalo društvene zastave posamičnim društvom. Uprav užaljeni smo pa bili, da nas je orožništvo tako zalezovalo. Naj so imeli orožniki katere koli naredbe od c. kr. okraj. glavarstva, prvi nalog jim je bil gotovo ta, da skrbje za mir in red, da-si bi tega ne bilo treba. Mi saj bi svetovali našim oblastnijam, da naj na veselice ne pošiljajo orožnikov, pač pa k divjaškim plesom! Tam je za njih dosti dela in bo gotovo uspešneje, nego pa zalezovati in tožiti izobražene ljudi, (kakor se je to zgodilo s predsednikom našega društva) in tožariti jih za prazni nič. Res, da imajo, žali Bog, orožniki pri nas, bi rekli, skoraj polnomoč, a neomenjene oblasti vendar še nimajo. Ako bodo orožniki povsod tako netaktno postopali, kakor se je to godilo na naši veselici, potem pač ne bo manjkalo tožb. Nikakor ne zadošča, ako se orožniki le mehanično uče gotovih §§, če pa jim nedostaje potrebnega takta v izvrševanju njih težavnega — ker delikatnega — posla. V dandanašnjim naprednem času smemo zahtevati tudi od orožnikov, da postopajo povsod korektno in taktno. Saj o tem je prepričan vsakdo, da ravno o taki priliki tista odurna brezobzirnost, ki često prihaja le iz slabo umevane gorečnosti v službi, navadno ne doseza zaželjenega namena.

× Istrski signori in gospodarški pouk?! V »Piccolu« čitamo, da deželni odbor istrski tudi letos namerja prirediti v Čresu poljedelski kurz, da pa je od potovalnega učitelja poprej zahteval poročilo o obisku kurza v minolem letu, o pouku in o doseženih vspeših. Sedaj pa bi res hoteli vedeti, kako bo to poročilo. Ako pomislimo, da se predavanja vrše v laškem jeziku, kmetje pa so Hrvatje, smemo že biti radovedni, koliko jih je poslušalo ta pouk in koliko ga je tudi — umelo. Umelo?! Čemu neki! Da je le kurz! Deželni odbor je zadovoljen, da se lahko malo pohvali; njegovi signori so tudi zadovoljni v zvezi temu, ali prav za prav, ravno zato, ker se kmetje nič ne uče. Ali ne pravijo vedno in celo v deželnem zboru istrskem je o neki priliki rekel nekaj takega jeden — prijatelj našega ljudstva: kdo bo naše kure pasel, ako bodo kmetje kaj več znali nego — kure pasti?!

× Utonil je v Soči mlad eiganeček, v dobi 8 let. Otrok se je hotel kopati, o tem pa je zasel v globokejšo vodo; prijel ga je vrtinec ter pokopal v globočino. Hoteli so priskočiti na pomoč, a prepozno. Tudi trupla še niso našli. Nesreča se je pripetila ob soškem mostu proti Stračicam.

Vesti iz Kranjske.

* Umrta je v soboto dopoldne v Ljubljani gospa Irma Huth, imejiteljica tamkajšnega znanega odgojevalnega zavoda za deklice. Zadelo jo je kap.

* Prešernovo slavnost priredi v Kranju dne 15. in 16. kimovca t. l. slovensko akademično ferialno društvo »Sava«.

* Dušljivi kašelj razsaja v občini Gorje v radovljiškem okraju. Obolelo je kakih 200 otrok, od teh jih je že ozdravelo 90, umrlo pa osem. Ljudsko šolo so morali zapreti takoj o pričetku bolezi.

* Sklep šolskega leta na gimnaziju v Kranju se je izvršil dne 14. t. m. Poučevalo je letos v 12 razredih — od 1. do 5. so bile vspešnice — 17 učiteljev. Učencev je bilo ob sklepu 437 javnih in 4 pivatisti. Odliko jih je dobilo 65, prvi red 264, drugi 55, tretji 8, 49 jih bo ponavljalo izpit. Z dobrim vspešdom je torej dovršilo leto 74.6 odstotkov, padlo pa 14.2 odst. S prihodnjim šolskim letom se otvori še 8. razred in bo tako gimnazij celoten.

* Sklep šolskega leta na c. kr. učiteljsišču v Ljubljani. Na moškem učiteljsišču je bilo koncem leta 94 gojencev. 4 so izvršili nauke z odliko, 73 z dobrim, 4 z nezadostnim uspešdom, 12 jih sme ponavljati izpit v jeseni, 1 je neklasificiran. Za

zrelotni izpit se je oglašilo 23 javnih gojen-
cev in 2 eksternista. Med izpitom sta odst-
pila 2 (1 javni in 1 eksternista). Izmed ostalih
23 jih je napravilo izpit s slovenskim in
nemškimi učnim jezikom z dobrim vspehom
17, 3 smejo ponavljati izpit jeseni, 3 so pa
reprobirani na eno leto. — Na ženskem uč-
teljišču je bilo koncem šolskega leta 164 go-
jenk: 31 jih je dovršilo nauke z odliko, 124
z dobrim, 2 pa z nezadostnim uspehom; 6
jih sme ponavljati izpit jeseni, 1 je ostala
neklasificirana. Za zrelostni izpit se je ogle-
silo 52 gojenk (40 javnih in 8 eksternistinj).
Med izpitom je odstopila 1 gojenka, 1 pa
radi bolezni ni mogla nadaljevati izpita. Iz-
med ostalih 50 jih je položilo izpit z odliko
6, z dobrim uspehom 34, z nezadostnim 3,
7 jih pa sme ponavljati izpit čez dva me-
seca.

* Umrl je včeraj jutro g. Ivan Bartel,
nadučitelj v Šmartnem pri Litiji. Pokojnik je
bil tudi glasbenik in je po Slovenskem dobro
znan kot komponist. Bil je tudi pevovodja
cerkvenega petja ter svoj čas odlično teno-
rist. Naše tržaško »Slovensko pevsko društvo«
poje nekaj skladb pokojnikovih, ki so se jako
priljubile. Lahka mu zemlja!

* Mestni višji deklinski šoli v
Ljubljani je naučno ministerstvo podelilo pra-
vico javnosti.

* Nesreča. V nedeljo, dne 7. t. m.
sta v Strahomerju dve dekleti, jedna 16 let,
druga šolska učenka, brali črešnje. Stali sta
obe na eni veji, ki pa je bila prešibka in se
je ulomila. Sestri sta padli na tla tako ne-
srečno, da je ena umrla, druga pa si poha-
bila roko.

* Nadvojvoda Peter Ferdi-
nand je v družbi majorja Fladunga v so-
boto obiskal Pokluko na Gorenjskem.

* Matura na ljubljanskem gi-
mnaziju je letos izpala zelo dobro. Iz a)
oddelka se je oglašilo k maturi 36 rednih in
6 izrednih učencev. Dva izredna so izmed
teh zavrgli, 4 so napravili maturo z odliko,
26 s povojnim uspehom, 8 jih bode ponav-
ljalo iz jednega predmeta čez dva meseca,
dva sta padla za vse leto. — V b) oddelku
je bilo 33 rednih in 3 izredni, 6 je bilo od-
ličnih, 26 z dobrim vspehom, 4 so padli za
dva meseca.

Vesti iz Štajerske.

— Nemški štajerski učitelji
bodo dne 12. in 13. septembra zborovali v
Mariboru.

— Obesil se je v Žetineh pri Rad-
goni dne 9. t. m. posestnik in lovski paznik
Padarič.

— Grozna nesreča je zadela vele-
nemški Gradec. Pred nekoliko dnevi je nam-
reč neki »bestijalen« zlobnež podžagal oni
hrastič, katerega so bili Gradčani leta 1895
poleg takoimenovanega hilmteicha usadili v
proslavo Bismarcka. »Domovina« pravi, da
ves nemški Gradec huje stoka vsled tega,
nego so Egipčani za časa desetih nezdod.
Kaj bo sedaj z velenemško idejo?!

— Slomšekova slavnost na Pon-
ikvi. Občinski zastop na Ponikvi je v
svoji zadnji seji soglasno sklenil, da o priliki
Slomškovke slavnosti dne 6. avgusta velikemu
rojaku na svoje stroške uzida spominsko
ploščo na ondašnji šoli. — Ta dan bo tudi
(kakor poročajo »Domovini« iz Ponikve) či-
tal maloruski grško-katoliški duhovnik Vasil
Sosnovskij ob 9. uri zjutraj mašo v slovan-
skem jeziku. Pri maši bodo peli ruski
pevci.

— Humanni Gradčani. »Dom-
ovina« piše, da je na poziv deželnega name-
stnika tudi graški mestni zastop poklonil 1000
K za prepravljene Spodnje-štajerece, to pa pod
geslom »za teško prizadete rojake na Spod-
njem Štajerskem«. Darilo so poslali celjskemu
županu Stigerju, naj je razdeli. Gradec torej
noče ničesa darovati nesrečnim sodeželanom,
marveč edino le rojakom! Pred letom pa, ko
je jednaka nezgoda zadela Gor. Štajer, pri-
spevali so z mnogimi milodari tudi Slovenci,
da-si nimajo tam gori — rojakov. Tako ra-
zumejo humaniteto Slovence-barbari.

— Kanonik Jakob Meško je umrl
dne 14. t. m. v visoki starosti pri sv. Lov-
renu v Slov. Goricah, kjer je župnikoval od
pantiveka. Ž njim so izgubili Štajerski Slo-
vencei zopet jednega iz tiste stare častne
garde, ki je svoje dni probudila Slovenstvo
te dežele v politično življenje, moža vse-
stranski olikanega, kremen-značaj, vzornega
rodoljuba, dobrotnika svojih župljanov, bla-
gega podpornika dijaštvu. Kdor ga je osebno

poznal, kakor pišee tek vrstie, nikdar ne po-
zabi globokega utisa, ki ga je nanj napravil
izredni blagi mož. Ure, ki jih je preživel v
njegovi gostoljubni hiši, mu ostanejo vedno
v spominu. Koliko krasnih anekdot je vedel
pripovedovati o svojih prijateljih vladiki
Slomšku, Davorinu Trstenjaku, Rajču in
drugih! Bil je mož zmeren v vsakem oziru;
le lov je ljubil strastno. Bodi mu blag spo-
min!
F. K.

Razne vesti.

Lastnega moža je posekala dne 4. t. m.
kovačica v Subutišču na Hrvatskem Smiljana
Hadžić. Simo Hadžić je prišel rečenega dne
iz gostilne. Zakonska sta se začela pripraviti
med seboj. On je grozil njej, da jo ubije. Ona
je v strahu pobegnila k sosedovim. Simo je
legel v postelj, ki je bila na hodniku in je
zaspal. Žena, ko ni čula več moževega krika,
se je vrnila domov. Videča, da mož trdno
spi, je vzela sekuro in je začela neusmiljeno
mahati po njem. 7—8-krat ga je usekala v
glavo, a potem ga je udarila po vratu s tako
silo, da mu je na jeden mah glavo odsekala.
Zverinsko ženo so prijeli orožniki in jo iz-
ročili sodišču.

Novo zlato zemljišče so našli v severni
Kaliforniji. V S. Francisco so prišli trije ru-
darji, ki so si nabrali v nekoliko mesecih
zlatega prahu za en milijon frankov. Neki
Meksikanec, José Ibarro, ga je nabral v
enem letu za pol milijona. Zemljišče z zlatim
prahom obsega 250.000 akrov.

Promocija. Dne 5. t. m. je bil v Pragi
promoviran doktorjem bogoslovja č. g. Mihael
Mogolič, župnik v Stillsriedu na Niže-Av-
strijskem. Pred nekaterimi leti je bil g. Mo-
golič na Dunaju promoviran doktorjem mo-
droslovja in je nedavno naredil prvi rigoroz
iz pravoslavja. Pač nadarjen mož. Rodil se
je leta 1840. v Novem mestu na Dolenjskem.

Nesreča na železnici. Iz Varšave poro-
čajo: Dne 14. t. m. na postaji Weochy var-
šavsko-dunajske proge trčil neki osebni vlak
s tovornim vlakom. Štiri osebe so mrtve, 32
jih je ranjenih.

Podjetnost ameriških Slovencev stopa
vedno močnejše na dan ter nam priča, da je
tudi Slovence »vstvarjen« za podjetnost, samo
če se je znebil domačega fatalizma in doma-
čih malenkostnih razmer. Tako se je Toweru
združilo več Slovencev ter s kapitalom 3000
dolarjev odprlo veliko mesnico.

Kolera na Dunaju? Na Dunaju se je
bile te dni raznesla vest, da se je tam pri-
meril en slučaj kolere. Uradna »Wiener Abend-
post« pa konstatira, da je ta govorica povsem
neosnovana. Smrt nekega uradnika, ki je dala
povod tem govoricam, da je prišla vsled sla-
bosti v želodcu in vnetja v čevih.

Brzojavna poročila.

Ustaja na Kitajskem.
CARIGRAD 16. (K. B.) Za sredo je
napovedan prevoz ladije »Varneš« ruskega
prostovoljnega brodovja skozi Bospor; ista
ponese vojake in vojno gradivo v vzhodno
Azijo.

NEW-YORK 16. (K. B.) »New-York
Journal« javlja dne 14. t. m. iz Čifu: Vče-
raj so vsled nujnih vesti s kopnega uravnali
tope vojnih ladij, usidranih v luki, proti me-
stu. Vse tujce so pozvali, da opravljajo službo
straž; isti so radovoljno sledili temu pozivu.
Straže pazijo na domačine.

BRUSELJ 17. (K. B.) Minister za vna-
nje stvari je prejel od belgijskega zastopstva
v Shanghaiu brzojavko z včerajnega dne, ki
potrjuje zmago zveznih čet pri Tientsinu ter
omenja, da Taotai v Shanghaiu še ni prejel
nobenega potrdila, da bi bili inozemci v Pe-
kingu umorjeni.

DUNAJ 16. (Priv.) V varstvo avstro-
ogerskih podanikov na Kitajskem odpošljejo
še dve vojni ladiji v kitajske vode, in sicer
krizarja »Karola VI.« in torpedovko »As-
pern«.

BEROLIN 16. (K. B.) Wolffova po-
slovnica javlja: Nemški konzul v Čifu-u je
nazaanil glavnemu guvernerju v pokrajini
Šantung obljubo cesarja Viljelma, da hoče
za rešitev tujcev, obkoljenih v Pekingju, pla-
čati nagrade. Generalni guverner je dne 13.
t. m. odgovoril brzojavam potom, da ga
usoda tujcev v Pekingju zelo skrbi. Poskus,
da bi jih osvobodil, se je ponesrečil zavoljo
ustaje v Čiliju. Sedaj da hoče to znova po-
skusiti z vsemi močmi.

PARIZ 16. (K. B.) V današnji seji mi-
nisterskega sveta v palači Elysée je minister
za vnanje stvari Delcassé o dogodkih na Ki-

tajskem. V edini brzojavki od dne 9. t. m.,
ki je v jutro prispela iz Shangaia, poroča
francoski konzul, da je Taotai v Shanghaiu
zvedel o cesarskem ukazu, ki nalaga oblastim,
da usmrtijo bokserje ter čuvajo poslanstva.
— Vojni, mornarski in naselbinski ministri
so poročali o pošiljanju pomožnih čet na Ki-
tajske; isto se vrši redno.

LONDON 16. (K. B.) »Daily Mail«-u
poročajo včeraj iz Shangaia, da so branite-
lji britanskega poslanstva za časa obleganja
poskušali po noči in po dne mnogo izpadov.
Prvi poskus Kitajcev, da bi v naskoku vzeli
poslanstvo, v katero so bili naredili vrzel, so
Evropejci odbili z težkimi zgbami. O dru-
gem poskusu sta prišla prince Tsing in gene-
ral Vang-ving-čang na bojišče ter sta na-
padla čete princea Tuana, ki so pa razpršile
njune vojake. General Vang-ving-čang je
padel, princea Tsinga pogrešajo. Tudi pri-
hodno noč so odbili več napadov in napa-
daleci so se umaknili, ko je ob 5. uri zjutraj
prispel prince Tung z močno četo iz Tientsina.
Ko je zahajalo solnce, so bili branilec utru-
jeni, kar jih je bilo še živih, čakali
so drug tisk drugega napad pre-
možnih sovražnikov ter so umrli
pod orožjem istih.

BEROLIN 16. (K. B.) Wolff javlja:
Načelnik križarskega brodovja v Taku-u je
brzojavil dne 12. t. m.: Po noči na dan 11.
t. m. so Kitajci obstreljali vzhodni arzenal
tientsinski, a so bili odbiti. Rusi so za-
sedli vzhodni arzenal in levo obal reke Peiho
od kolodvora proti jugu. Ostale čete se na-
hajajo na desni obali reke Peiho, Nemci pa
v vseučilišču, ki je skrajna vzhodna točka
nemške naselbine. Njih naloga je skrbeti, da
Kitajci ne onemogočijo prometa s Tientsinom
po reki Peiho. Dan za dnevom odhajajo v
Tientsin pomožni topničarski oddelki. Ruski
admiral Aleksejev je prispel s svojim šta-
bom v Tientsin.

PETROGRAD 16. (K. B.) V glavnem
štabu so dobili naslednje vesti: Iz Nikolsko-
jega in okraja Usurskega javljajo dne 11. t.
m.: Položaj v Mandžuriji je nevaren, ker ki-
tajske čete delujejo združene z bokserji. Gi-
banje je vsekako narodnostno ter mu je vlada
prijazna. Japonska je sklenila dne 9. t. m.
da pošlje še eno divizijo v Taku. Glasom
vesti iz Šoula z dne 9. t. m. je razdrta br-
zojavna zveza s Port Arturom. Vojni guver-
ner Amorskega okraja javlja dne 14. t. m.:
Parnik »Mihajlo« je s petimi barkami, na
katerih se nahaja topniško strelivo, namenjeno
za Blagoveščensk, odplul iz Haborovska v
Blagoveščensk. Pri Aigunu so ga sprejeli
s strelji ter zadržali s signali. Trije oboroženi
kitajski častniki so se podali na ladijo ter
zahtevali, da ustavi nadaljno vožnjo. Hoteli
so govoriti s poveljnikom ladije in s častniki.
Med pogajanjem je prispel parnik »Selnog«
z ruskim mejnim komisarjem in enim vojem
kozakov. Komisar je ukazal, da »Mihajlo«
nadaljuje vožnjo. Ko se je začel parnik pre-
mikati, so Kitajci streljali nanj iz pušk in
topov, a kozaki so odgovarjali. Rusom se je
posrečilo, da so prišli, da-si s poškodovanim
parnikom, v Blagoveščensk. Komisar in 4
možje so bili ranjeni.

Japonski prine na Ruskem.
PETROGRAD 16. (K. B.) Car Nikolaj
je vsprejel v Peterhofu v posebni avdienci
princea Kotohita, ki se je poslovil pred svojim
odhodom v Moskvo.

Amerikanci na Filipinih.
MADRID 16. (K. B.) »Heraldo« pri-
občuje pismo iz Manile, ki javlja, da je neki
amerikanski general s 50 možmi vred padel
v zasedo ustašev, ki so ga ujeli.

Trgovina in promet.

Kako stojijo žetve?
Vreme je postalo odločno ugodnejše;
vsled tega je minila bojazen glede prihodnjih
žetev. Danes še ni mogoče določiti, koliko
škode so trpele setve vsled vročine in de-
ževja. Vsekako navstanejo zamude glede mla-
titve in privažanja novega zrnja na tržišča.
Največo škodo bo trpela vsled tega ogrska
žitna trgovina. V inozemstvu niso v tolikih
skrbih kakor pri nas, to pa zaradi tega, ker
je žetev v zapadnem in severnem delu Ev-
rope poznejša nego v naši monarhiji ter je
vsled tega bila tudi nevarnost zavoljo vre-
mena mnogo manjša. — Nemčija je zado-
voljna z letošnjim ječmenom. Naš ječmen je
dober glede kakovosti; zrnje je polno in trdo,
le barva istega je semtertja trpela. Poslednja
okolnost pa ni tolikega pomena, ker danda-
nes raste izvoz slada, torej predelanega ječ-

mena, na račun ječmena samega. A pri sladu
barva zrnja ne pride v poštev.

Italija in nova turška carina.
Iz Carigrada poročajo 16. t. m., da je itali-
janski poslanik izročil turški vladi noto, v
kateri se pritožuje zaradi težav, navstalih
povodom uvedanja diferencijalne tarife, o na-
bavljanju dokazil o izvozu blaga.

**Vožno-poštne pošiljatve v Algir, Korkiko
in Tunis.**

Naznanja se, da se zamore od sedaj na-
prej odpošljati vožno-poštne pošiljatve v teži
od 5 do 10 kilogramov z naznačeno vred-
nostjo in povzetjem do 500 frankov čez Ge-
novo v Algir, v Korkiko in Tunis.

Poštarina znaša do teže 10 klg. za algir-
ska in korkiška pristanišča 2 kroni 30 st., za
notranje dele imenovanih dežel pa 2 kroni
83 stot.

Vrednostna poštarina znaša do zneska
288 kron (300 frankov) 19 st. in do zneska
480 kron (500 frankov) 38 st.

Bohinjska železnica.
Politični ogled železnične črte od Jese-
nic do Gorice se bo vršil ta mesec. Dne 22.
julija se zbere komisija v Gorici, dne 23. se
pelje iz Gorice do Tolmina, dne 24. do Pod-
brda, kjer se prične komisijso pregledovanje.
Ta dan se bo vršila do Sv. Lucije, 25. do
Gorice, kjer se drugi dan sklene zapisnik.
Komisijo bo vodil svetnik A. Fabiani.

Enketa o carinskih tarifih.
Z Dunaja poročajo, da se je tamkaj v
trgovinski zbornici in pod predsedništvom
podpredsednika te trgovinske zbornice, drž.
poslanca Kitchelta, vršila predvčerajšnjem
enketa o naslednjih razredih carinske tarife:
kolonijalno blago, dišave, južno sadje, tobak
in riž. O teh točkah je poročal zastopnik tr-
žaške trgovinske zbornice. Na današnji enketi
o razredih: masti in olje je poročal zastop-
nik praške trgovinske zbornice. Dosegli so
sporazumjenje glede avtonomne carinske
tarife.

Trentinci proti »klavzuli«.
Na shodu južnotirolskih vinogradnikov
so te dni sklenili, da pošljejo trgovinskemu
ministru spomenico, v kateri zahtevajo, da
je o sklepanju prihodnje trgovinske pogodbe
z Italijo opustiti tisto glasovito »klavzulo«!
Uvozna carina na italijanska vina naj bi zna-
šala najmanj 8 gl. od hektolitra.

Ulka
se zove nova vrta rusko-amerikanske jare-
pšenice, katero hvalijo, da mnogo rodi, da ni iz-
birna glede zemljišča in da prispeva tudi v
suši. Na Bolgarskem so delali poskušnje s to
novo vrsto pšenice ter so žujimi zelo zado-
voljni. Ulka se seje spomladi in dozoreva
jeseni. Dobro bi bilo, da bi poskusili tudi
pri nas na Krasu s to pšenico. Seme se dobi
pri S. Ž. Dacov-u & Co. v Sredcu (Sofija),
Bolgarsko.

Trgovinske vesti.
Budimpešta 17. Pšenica za juni K.
— do — Pšenica za oktober K. 7.50 do
7.51 Rž za maj K. — do — Rž za
oktober K. 6.68 do 6.69 Oves za maj K.
— do — Oves za oktober K. 5.17
5.18. Koruza za juli 5.78 do 5.79. Koruza
za avgust 5.82 do 5.84. Koruza maj 1901 K.
4.68 do 4.70.

Pšenica: ponudbe oživljene, povpraševanje
slabo, medlo. Prodaja 10.000 mst. 5 st. ceneje.
Vreme: vroče.

Hamburg 17. Trg za kavo. Santos good
average za sept. 46.—, za december 46.75
za mare 47.25 za maj 47.75 Denar.

Havre 17. Kava Santos good average
za juli 50 kg. frankov 54.75, za november 50 k.
frankov 55.50.

Dunajska borza dne 17. julija.		
	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	97.65	97.80
v srebru	97.40	97.45
Avstrijska renta v zlatu	115.55	115.55
kronah 4%	97.55	90.40
Kreditne akeije	670 1/2	671.—
London 10 Lsr.	242.35	242.32 1/2
20 mark	23.69	23.69
Napoleoni	19.50	19.32
100 italijan-hih lir	90.50	90.60
Cikini	11.34	11.34

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
**bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke**
Poštno naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljate je poštnine prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Javna zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega očeta, oziroma starega očeta, gospoda

Jerneja Gerdola

se podpisana naprisrčeneje zahvaljuje vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se na katerikoli način spominjali predragega pokojnika, posebno pa, da so ga spremili k večnemu počitku.

Bog povrni!

V ROCOLU, dne 16. julija 1900.

Rodbina Gerdol.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni

ulica Valdirivo šte. 3, I. nadst. Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{1/4} zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

Izurjenega stenografa

išče za svojo pisarno

Dr. Matej Pretner, advokat v Trstu, Via Cassa di Risparmio 7.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

Oni gospod,

ki je bil v soboto v hrvatski obitelji v Via Rapicio št. 2, se prosi, da se blagoveli povrniti.

Učenec

se sprejme v prodajalnico. Znati mora slovensko in nekoliko italijanski. Povedeti v naši tiskarni.

BALONČKI S SVETILNICAMI

v narodnih in cesarskih barvah in bengalične luči, prodaja po najnižjih cenah trgovina s papirjem

LEONARD HORBER

TRST — ulica delle Torri — TRST.

Poziv

redno občno skupščino

„Posojilnice in hranilnice v Kopru“
vknjižene zadruge z neomejenim poroštvom

katera se bode vršila v zadrugnih prostorih, ulica S. Biagio hšt. 338

dne 22. julija t. l.

ob 10 uri se sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odborovo o delovanju zadruge v letu 1899.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge v letu 1899.
3. Volitev upravnega odbora za leto 1900.
4. Volitev nadzorstva za leto 1900.
5. Eventuelni predlogi.

OPOMBA. Ker je bil odbor posojilnice in hranilnice v Kopru sklican občni zbor za 22. oziroma za 29. aprila t. l. le jednim samim vabilom, kar da je proti postavno, ukazalo je c. k. trgovinsko-pomorsko sodišče, da se skliče nova občna skupščina.

Koper, dne 3. julija 1900.

Odbor posojilnice in hranilnice.

V Verdeli (ulici dello Scoglio) se odda v najem stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje. Ponudbe na upravo „Edinosti“.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

„Delavsko konsumno društvo“

pri Sv. Jakobu

priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svojo

„Narodno gostilno“

ulica Concordia šte. 1 a (vogal ulice Vespucci)

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Šteinfeldsko pivo I. vrste. Izvrstna kuhinja vedno pripravljena. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanje uljudno vabi

Odbor.

Išče se mladenič

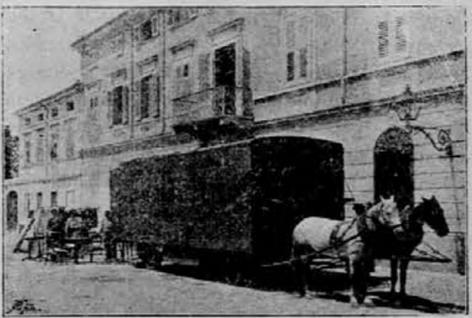
za neko trgovino z pohištvo. Vešč mora biti slovensko-hrvatskega in italijanskega jezika v pismu in besedi. — Ponudbe na upravo „Edinosti“.

Narodna šivilja

Za izdelovanje ženskih oblek vsake vrste, kakor tudi perila, se priporoča slovenskim krogom, vdana

Gombač Ivanka

Ulica Boschetto šte. 1. IV. nadstr.

Spedicijska poslovница

Gašpar Hvalič

v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

M. AITE

Trgovina manufakturnega blaga
Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za spomlad in poletje in sicer: črne in barvane usovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske kakor: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, maje, ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prti; bele in barvane zagrinjala na meter in gotove.

Drobniarije za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naroče za moške obleke po meri z največjo očenostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za dr. štvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cen odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubnej

M. Aite.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in cvetlicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fendel & Co

TRST. — Via Limitanea št. 1. — TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolno. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Češnjevce, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v zamkah ali poštno nakaznico; po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST — Via Belvedere št. 23. — TRST

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakršnih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin	1898	Zlata kolajna Budapest	1899
	99	Schiedam Haag	
		Monakovo	
Vratislava			

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik neprve vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentnsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restaurant Hôtel Sušak Kavarna

Obed po 1 krono. — Večerja po 60 vin.

Poleg abonementov je podpisano ravnateljstvo uvedlo tudi izdajo blokov, veljavnih za željeno dobo za obede po ceni ene krone. Vsak dan raznovrsten in obilen menu.

Izborna bela vina iz slavnostnih kleti prav. grofa Nikole Podrinskega v Zagrebu.

Domače vino prve vrste iz Meje je vedno v veliki izbiri liter po 1 K. 20 vin.

Dalmatinska najizbranejša vina v butiljah po vin. 40, 60 in 1 K.

Opozarjajo se p. n. gospodje obiskovalci posebno na slovite marke Solinsko in Kastelanski Crljenak. Pristna Vodica iz Bakra, lastnega pridelka, po 2 K. butiljka.

Plzensko pivo iz prve delniške pivovarne v Plznu po 64 vin. liter.

RAVNATELJSTVO.

Elegantne sobe od K 1.20 naprej.

Velika dvorana za koncerte in gledališke predstave

Električno razsvetljen vrt.

Balincanje in Lawn-Tennis.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Morsko kopališče Pecinč.

Od hotela do dveh kopališč 5 in 10 minut hajtave.